

Szerkesztő- és kiadó-hivatal: Budapest IV. kizárólagos és kalap-utca sarkán 1. szám.

EGYETÉRTÉS

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDASÁGI NAPILAP.

Hirdetések és nyitlók: felvitelnek irásbéli szerinti kiadó hivatalban: Budapest IV. kizárólagos és kalap-utca sarkán 1. sz.

Budapest, február 2.

Fréycinet, az új francia kabinet elnöke és külügyminisztere most, mint jelenik, azon a köriraton dolgozik, melyet a kabinet Franciaország külföldi képviselőihez fog intézni, hogy a békés szellemet fogja hangsúlyozni s e mellett azt az óhaját fejezi ki, hogy azok a külügyek, melyek az előbbi kabinetek után elintézték, maradjanak, mielőbb elintéztessenek.

A dunai kérdés megoldására vonatkozólag még mindig nem tudni semmit. Wolkenstein gróf missziójának, mint Berlinből jelentik, az a célja, hogy e tárgybán megbeszélést folytasson. Az a jelentés tehát, hogy Ausztria-Magyarország a Barrière-féle francia közvetítő javaslatot elfogadta, csupán merő kombináción alapul. A javaslatot egyelőre a francia kormány nem is közölte hivatalosan a hatalmakkal.

Az oroszországi zsidóüldözések ellen a londoni Lord Mayor által egybehívott nagy meeting tegnap tartott meg a Mansion-House nagy termében. Az óriási csarnok szűlföve volt hallgatókkal, kik közt London színe-java ott volt. Az elnöki széklet a Lord Mayor foglalta el. Mellette Manning érsek, Burdett báró, Farrar londoni püspök s számos angol pap ült. Táviratok és levelek érkeztek az összes angol püspököktől, számos kiváló paptól, továbbá Tennysontól, Lord Roseberrytől stb. A gyűlés lefolyása a következő volt.

Lord Shaftesbury, ki a határozati javaslatot előterjesztette, különösen kiemelte, hogy az angol mozgalom egyáltalában nem irányul politikára, mint ezt orosz oldalról egészen alaptalanul állítják, hanem az csak a humanitást tartja szem előtt; hogy csupán erkölcsi befolyást óhajt gyakorolni Oroszországra és a gyűlések nem lenni át az oroszok iránti gyűlölet. Viharos tetszés zaja töltötte be a termet, mikor Shaftesbury kijelentette, hogy a mint Anglia nem gyűlöli Oroszországot, ép úgy nem állja szemére vetni a hatalmas cárnak, hogy azok a kegyetlenségek, melyeket népe a zsidóknak elkövetett, Oroszországot meggyalázzák, megbecsteljenek.

A londoni püspök támogatta a javaslatot, miközben hangsúlyozta, hogy minden keresztény pap érzi a szegényt, s minden angol mayornak hasonló meetinget kellene rendeznie.

Manning bírónek egy második határozati javaslatot terjesztett elő. Azt állította, hogy soha egész életében több meggyűződéssel nem szólt föl és soha életében nem érzett bensőbben, mint a szegényen levő ügy mellett. Ő is visszautasít minden politikai motívumot vagy kivánságot, mely az Oroszország beütközésébe való avatkozást célozza. Egyedül a humanitást vezeti őt is, mint minden jelenlevőt, s mintogy a humanitás mindenütt egy és ugyanaz, nem képes megdönteni a németországi antiszemita mozgalmakat sem és oltféle ezeket is ép úgy, mint az oroszországi gyűlöletet tetteket, melyek talán csak a német antiszemita mozgalom következményei. Manning ezután behívotta magához az állításoknak a valótlanságát, melyeket orosz oldalról a zsidók ellen felhozának, s nagy szenzációt keltett, mikor kijelentette, hogy kész hivatalos orosz okmányokkal bizonyítani, hogy az orosz hatóságok nem csak nem sajnálkoznak a gyűlölet tettektől, hanem azokat egyenesen előmozdítani igyekeztek. Felolvasta és szakaszonként magyarázta Ignatiev grófnak 1881. augusztus havában kiadott rendeletét, mely nem a zsidóüldözéseket, hanem a keresztényeket sajnálta s ely rendszabályokat írt, melyekkel a zsidókat egyenlő jogokkal, a mint a civilizált országok adták, akkor aztán olyanok lesznek, mint az angol, meg a francia zsidók. Megható szavakkal fejtette, hogy a mivel világ mekkora hállával tartozik a zsidóknak, s hogy kötelessége a cárnak megszüntetni a kegyetlenségeket.

Farrar kanonok, egyike a legnépszerűbb anglikán papoknak, liberális férfiú és Gladstonnak testi-lelki barátja, szintén azt bizonyította, hogy mennyire igaztalan az oroszoknak az állítása, hogy a mozgalom csak el akarja idegeníteni Angliát Oroszországtól. Angliának szabad és kell a kegyetlenségek ellen tiltakoznia. Megtette ezt a bulgárokért és más nemzetekért is, mert nem tenné meg lát a zsidókat, kiknek a kereszténység legdrágább kincsét köszönheti.

A meetingnek egész lefolyása s a szónokok érvelései azt mutatják, hogy Angliában kárhözhatják az orosz kormány eljárását, melyet a zsidóüldözések szemben követett, s hogy az orosz kegyetlenségeket az egész világ kereszténységére meggyaláznak tartják.

London, január 27.

Az „Egyetértés” saját levelezőjéről. — A „Cloture.” Ervel a Franciaországban importált veszővel ijesztgeti Gladstone mestert a pajkos képviselőket. A nép már magát az idegen szót is utálja. Caufosan, de anglicus helyesen, így új: kloosur, a szónak értelme pedig: szájkó-

sár (muzzle), a dühös böbeszedő képviselők szája.

Ezelőtt a hagyományos szokás egyedül rendszabályozta a parlamenti vitaközös folyamát. Az iratlan törvény elég erős zárlat volt a szóár ellen. Voltak ugyan mindenkor időt rabló, türelmet kímáló, szószaporítók, olykor szántszándékos akadékoskodók is. Maga Gladstone ur is, midőn még az ellenzéki padon ült, nem egyszer élt a huzavona fortélyllyal. De valahogy mégis, mint tisztességes ellenfelek közt, elégsimán folyt a vita. A huzavonázó szónokoknak elég tér engedtetett, s mikor a vita tárgya már minden oldalról meg volt vizsgálva, s megalkalmatott a frázist: a képviselő urak lassankint kikapcsolólyogtak az ebédőbe vagy pipatorumba, és a szógyártó gép, az üres padok előtt magától elállt.

Tavaly, midőn az ir képviselők tömeges rakoncátlanokodása a törvényhozást végkép megakasztani, a parlamentet nevétség s megvétel tárgyává tenni indult, rendkívüli, heroikus rendszabályt kellett behozni, miszerint az elnök beállítására bizatot a kérdést feltenni s a képviselők két harmadának beleegyezésével a vitát berekesztetni. — De hát Gladstone autokrata hajlama evvel be nem éri, neki francia klóosur kell, mely szerint egy egyszerű többség szavazatával véget vehetne a tanácskozásnak. Elképzelhető, mily irratózas fegyver ez egy valamiképpen álló akaratossá miniszter kezében. A kormány-közégek avval igyekeznek a felháborodott közérzelmeket lecsillapítani, hogy hát alkotmányos államban a pártok egymást rendezően felváltván, az épen hatalomra levő miniszter csak mérséklettel és óvatossággal használja a cloturét, attól tartván, hogy ma nekem, holnap neked.

De a most kisebbségben levő törvényt megköszöni a sovány vigaszt, s hangosan óvást teszi a francia módi behozatala ellen, mert jól tudja, hogy a cloture segítségével Gladstone már a legközelebbi ülészekben több oly törvényt szándékozik behozni, melyek tory szempontból fordalmiak, alkotmányellenforgatók. Ilyen — hogy csak egyet említsék — a szavazati jognak a földműves, napszámos osztályra kiterjesztése, ez a népesség pedig sokkal alantab fokán áll az értelmiségnek magyar sorosánál s a mit a hidegbe, nedvesebb klímának is tulajdonítható — sokkal iszaksabb is. Már pedig, ha ez a törvény keresztül megy, a tory-párt talán soha sem kerülne vissza a kormányra. A február elején megnyitandó parlamentben a cloture lesz a legelső miniszteri betörésének, s így tanu leszünk, azon — időnként erősen jellemző — jelenségnek, miszerint a konzervatívok kardoskodnak a szólásszabadság mellett az ugynevezett szabadelvűek ellen.

A fülkelés.

A hercegovinai legutóbbi összeütközésekről szóló félhivatalos jelentésekben a „N. Fr. Pr.” a következő megjegyzéseket teszi: Imdet egy hivatalos sürgönyt tettek közzé a felkelés terén a legutóbbi napon végbement eseményekről. Az első tudósítás egy kémszemléről szól, melyre Szerajevóból a Zagorje mellett összpontosított felkelő bandák ellen indultak. A bosnyák fővárostól nyugatra eső Szerajevoközpontoly völgyből dél felé nyúlik a mintegy 30 kilométer hosszú Szelozenicza völgy, mely a 640 méter magas Rogoj nyeregrel záródik be. A nyereg inonoss részén, mintegy 665 méter magasban fekszik a Krbljina nevi, magas hegyek által környezett hegykötlen. Ettől délre fekszik az ugynevezett Zgorje, a Kalinovics felé vezető hegyek ama erdős része, melyből az ut a Bisztricza völgy irányában a Drina melletti Focsába vezet. Már a mit h 22 díken jelentette a szerajevói országos főhadparancsnokság, hogy a Zagorjében Ulok és Kalinovics között Tungus szerdár parancsnoksága alatt mintegy 500 Suider-fegyverrel, fejszékkel és más csataeszközzel fellegyervezt — felkelő tartózkodik. Január 17-dikén megtámadták Kalinovicsot; 18-dikán és 19-dikén a focsai helyőrségnek egy része Kalinovics ellen kémszemlére indult és demonstrált, mintogy azonban ellene túlnyomó számu felkelő csapat nyomult elő, csapatunknak január 24-dikén el kellett e helyet hagyni, Focsába vonulni vissza.

Kalinovics kiürítésének azt volt a következménye, hogy Szerajevó és Focsá között a közvetlen összeköttetés elvágott. Valószínűleg ez volt az oka, amiért Szerajevóból és Focsából csapatok indultak el a Krbljina-ban és Zagorjében tartózkodó felkelők ellen s valószínű, hogy a felkelők ellen ezzel kezdődik a nagyobb szabású hadműveletek sora. E ezáltal — mint az fennebbi jelentésből kivehető, — Hotze erdres parancsnoksága alatt nagyobb portyázó csapat indult el Szerajevóból a Krbljina és Zagorje ellen. E csapat Truováól indulva, felment a Rogoj nyeregbe, mire az avant-garde összeütközött mintegy 100 felkelővel, kik Dobropolje irányában vonultak vissza. Egyidejűleg megállapított, hogy a felkelők főzoma a Krbljina tartózkodik. Focsából elindult és Hotze erdresrel kooperáló portyázó-csapatról idáig nem érkezett jelentés. Ez expedíció nagy sikerrel járhatott volna, ha Konyiczból, Mosztárból és Nevezineből egyszerre indultak volna el csapatok, melyek Glavicsevon és Ulokon átvonulva, a gyűrűt teljesen bezárták volna. — Ezenkívül a Szerajevóból Mosztár és Konyicza felé az Iván szoroson keresztül vezető utat is katonailag meg kellett volna szállani, hogy ekként északnyugati irányban Bosznia felé a felkelők menekülését meg-

akadályozzák. Ha mindent elmulasztották, akkor mire a portyázó csapatok a Krbljina felének, a fészket már irtosen találik és a felkelők más olyan helyre vonulnak el, hol nem igen lehet hozzájuk férkőzni. A hivatalos jelentés majd ismét tudathatja, hogy portyázás történt, mely alkalommal néhány halott és néhány sebesült elvesztése mellett ezen vagy azon a ponton onny vagy annyi felkelő bukkantak, kikről azt sem lehet tudni, vajjon nem látták-e már valamely más helyen?

Zágráb, február 2. (Az „Egyetértés” tudósítójának távirata.) Kukuljevics mostari kerületi kapitány, a hit személyes jelentését végett távirati uton Bécsbe idéztek, keresztülutazásban tegnap érkezett ide. Kukuljevics biztosítási szerint a hercegovinai események korántsem olyan aggasztók, mint a múltóknak azokat tartották, s állításai szerint a hercegovinai események csak nagyobb terjedelmű rablógarázdálkodások maradnak.

Cetinye, febr. 2. (Az „Egyetértés” tudósítójának távirata.) Vjemesics a háboru-pártnak Napolyában időző pénztárosa tegnap táviratában tudatta, hogy háza egy titkos (és a sürgönyben leírt) pénzében van a párt fegyverkészlete, mely 250 Martini-féle fegyverből áll. A pártnak több tagja element a háza Petrovics vezetésével, hogy a fegyvereket szemügyre vegye, de a pénzét már akkor őrizet alá vették a kormány közegéi s a fegyvereket koszokra rakatták. Petrovics szenator Vjemesics nevében tiltakozott a „házi békének megsértése” ellen s erőszakkal akarta megállítani a fegyverek elszállítását. Valóságos verekezéses került a dolog. Lövéses történetek s kések villogtak, de veszedelmesből sérülést senki sem szenvedett. Végül az öt emberből álló bizottságot a szó szoros értelmében kilődítették az utcára. Az akciópárt körében föltöbbség nagy az ekkésredés s a zideváló táviróhivatalnokot azzal vádolják, hogy a Vjemesics táviratának titkát pénzért eladta. A távirat különben chiffrirozott volt s ugy látszik, hogy a kormány más módon szerezte meg a chiffré kulcsát. Más oldalról azt állítják, hogy a bizottságnak egy tagja az osztrák követ zsoldjában áll s elárulta neki a titkát.

Bécs, febr. 2. (Hivatalos.) Január 30-án Korító mellett két század katoná mintegy 140 lázdával összeütközött; az ütközés 1/2 óráig tartott. A lázdák a montenegrói határ felé futamodtak meg. Csapatunk nem szenvedett veszteséget, az ellenség vesztesége ismeretlen.

Körülbelül 200 lázdó azután megtámadta Grab és Krusevics közt egy magánvállalkozó élmei szállítmányát és álitólóg négy teherhordó állatot ejtettek zsákmányul. A lázdáknak Mokrin felé kiküldött oldalvédje fedezte a támadást. Egy század gyalog katoná és a csendőreök ott megtámadták a felkelőket és őket Dobroslia irányában elűzték. A lázdák közül egy elesett és három megsebesült; részinkről nincs veszteség.

Delután 1 órakor körülbelül 400-500 lázdó Jago diszéből Krusevics felé nyomult elő, hol egy század van elhelyezve. Katonáink támadólag léptek fel. Azalatt Vrbanjéből egy század és Vuicidből a csendőreök a harc színterére siettek és a lázdákat hátul támadták meg, kik három óráig tartó harc után Jagodistót át Kemanó felé futamodtak meg. Csapatunk közül egy ember elesett és egy könnyű sebet kapott. A lázdák vesztesége jelentékeny, kilencz halottat magukkal hurcoltak. — Katonáink igen látran viselik magukat.

Banja Luka, febr. 2. (Az „Egyetértés” tudósítójának távirata.) Latinovics Hazun bég házában tegnapelőtt éjjel házmotózas volt, melynek eredményéről még mit sem tudni. Latinovics Hazun bég, négy hadköteles fiát, s egy itteni hírhedt kávéház tulajdonosát elfogták.

Spalato, febr. 2. (Az „Egyetértés” tudósítójának távirata.) Az Avenire megzafolja azt a hír, hogy városunkban lázdákat regélyező komió működnek.

A delegációk.

Az osztrák delegáció bizottságát. Az osztrák delegáció költségvetési bizottsága tegnap ülésén tovább tárgyalta a közös miniszteri előterjesztést a 8 milliónyi hadügyi szükséglet tárgyában.

Dr. Sturm elnök: Midőn megnyitnám az ülést, melyben feladatunk legfontosabb részéhez, a hercegovinai és dalmáciai lázdás gyors elnyomására szükséges eszközök megvitatásához jutottunk, a költségvetési bizottság tagjainak nevében arra kérem a közös hadügyminiszter urat, teljes nyíltsággal tárja föl előttünk a katonai viszonyokat és szükségleteket. Mi meg tudjuk különböztetni a Bosznia okkupációjával szemben elfoglalt álláspontunkat vitéz hadseregünk elkerülhetetlen akciójától és melegen óhajtjuk,

hogy derék, áldozatrakész csapatunkat a rájuk rótt szenvedésekről és nélkülözésekről az idején való teljes fölszereléssel és ellátással kárpótoljuk.

Dr. Rusz előadó kérdi a kormánytól, hogy mily mérveket öltött a fülkelés s hogy nem-e a hadügyi kormányzat hiányos gondoskodása okozta. Hosszas fejtegetés után azt javasolja, hogy szavazzák meg a kért 8 milliót, de előre látja, hogy újabb hítelek válnak majd szükségessé, mely esetben a delegációk egybehívását követeli.

Hohenwart gróf megjegyzi, hogy a dalmát honvédséget is belevonják az akcióba, a mi nyugtalanítást idéz elő Dalmáciában; nyugtalanítást idéz elő, mert már az okkupáció idején is az ország hátrárain kívül alkalmazták a honvédeket. Kérdi, vajjon most is ily módon akarják használni a honvédeket?

Falkenhaym gróf azt kérdi a hadügyminisztertől, hogy milyen a fülkelés geografiái kiterjedése, s milyen intézkedéseket tett a hadügyi kormányzat s hogy elegendő-e ezek az intézkedések?

Dr. Plener az eddig vitott harcokra vonatkozólag fel kérdéseket s megjegyzi, hogy a haderő mostani szerzése mellett nem lehet az előrelátólag megnyúl fülkelést végképen elnyomni. Kiebb fülkelések elfojtására nem lehet mindig tartalékokat behívni. Meg kell változtatni e célra a megrészülő csapatok szervezését s ellen-guerillákat kell alakítani. Beszélde végén kérdi a szónok, vajjon igaz-e, hogy a Bocheban orosz kereskedelmi hajók élni szeretnek raknak ki, melyek valószínűleg a felkelőknek vannak szára, s hogy nem-e lesz szükséges a fellázadt vidékeken az ostromállapotot kihirdetni.

Dr. Breurether azt a kívánságát fejezi ki, hogy a hadügyminiszter meg a dolgok mostani állása mellett is beírja a kért hitelt. A mi az egy hónapra igényelt folyó kiadásokat illeti, azok körülbelül megfelelnek amaz összegnek, melyet a francia kamara tuniszi csapatai részére havonként engedélyez. A szónok egy esotot emlit, mely egyenes ellentétben áll azzal a nyilatkozattal, melyet a honvédelmi miniszter nemrég a tartalékok behívására vonatkozólag a képviselőházban tett. E nyilatkozatból azt a reményt merithette akármik, hogy a tartalékok közül csak a fiatalabbakat fogják fegyverre szólítani. A szónok által felhozott eset egy 100 tartalékosnak behívását illoiti, ki már 1873-ban volt sorozás alatt s noha most a legidősebb tartalékosok közé számítható, mégis behívják.

Dr. Demel azt kérdi a hadügyminisztertől, vajjon hajlandó-e az előadónak és a bizottságnak a legszigorúbb titoktartás fejében információkat adni s kívánja, hogy ez megtörténjen.

Dr. Sturm elnök megjegyzi, hogy csakugyan kívánatosak a kimerítő információk s azzal biztatja a hadügyminiszter, hogy a nyilvánosság elől csak az fog kerüljön, a mit erre alkalmasnak talál.

Dr. Grocholszki azt kérdi, vajjon a fülkelésben Hercegovinai egész lakossága vagy csak egy része vett-e részt s hogy csak a keresztények lázdáltak-e fel, vagy a mohamedánok is; továbbá ismeretes-e, hogy mely elemekből állanak a bandák s járulnak-e hozzájuk külföldiek is, s végül szerepelnek-e még és mily mértékben a hercegovinai hatóságok.

Dr. Magg azt kérdi, hogy a fülkeléshez egész helységek csatlakoztak-e vagy sem; továbbá, hogy megfelelő-e az előterjesztés a mostani állapotoknak s nem haladtak-e túl az újabb események?

Bylandt gróf közös hadügyminiszter a hozzá intézett számos kérdésre válaszolva, a fülkelés eddig ismert kiterjedését magyarázza s kiemeli, hogy a fülkelés, mely elemekből áll, a hercegovinai-montenegrói határ mentében s a dalmát határ hosszában mutatkozott, az újabb észlelések szerint a hercegovinai-boszniai határ felé húzódik s a killobbó pontokon már nagyobb bandák garázdálkodnak. Dr. Plener kérdéseire felelve, a hozzá érkezett jelentések alapján részletesen ismertette a hadügyminiszter az eddig vitott harczokat és a szenvedett veszteségeket. — Azzal biztatja a delegációt, hogy az ütközésekről hozzá jutott jelentések haladéktalanul átadja a nyilvánosságának; arra kérte egyuttal a delegátusokat, hogy tartózkodással fogadják más forrásból erdő tudósításokat, mert azok nagyrészt túlzottak. Attérve az erdeudelt katonai intézkedésekre s az ezekből kiterjedő kiadásokra, megjegyzi a hadügyminiszter, hogy az akcióba tép csapatok a komoly időkötések és a fardátságnak miatt egész tábori pótlókat éveznek, melynek kiűzetését táviró után rendelték el.

Sedvy közös pénzügyminiszter, Grocholszky delegátus kérdéseire vonatkozólag elő nyilatkozott, hogy a legközelebbi időben semmiféle híreket sem kapott arról, hogy vala mely hatóság közeg Hercegovinában elhagyta volna hivatalát. A hivatalnokok zavartalanul működnek, így például a dohánybevitelt Trubnjében, mely szintén a fülkelés területén van, akadálytalanul megvették a legközelebbi ideig. Ebből is következtetni lehet, hogy a felkelés nem öltött olyan nagy mérveket, mint a múltékat képtelen. A legutóbbi hírek (szó több táviratot olvas föl) sokkal kedvezőbbek és megnyugtatóbbak mint az előbbiektől. Ami dr. Grocholszky lovarnak a Szerajevó Zenika vasútra vonatkozó kérdést illeti, azt hízi szónok, hogy a vasutat meg ez év folyamában, tehát az ősszon elkészítik; egyébiránt, miután a legtöbb csapat pótlások már megtörténtek, ez vaust egyelőre nem bír kiváló stratégiai fontossággal és jelentőséggel. Ami végre a felkelő csapatok szervezésére vonatkozó kérdést illeti, a felkelő csapatok két legnagyobb részben ortodoxok s keresztények részben pedig mohamedánok képezik, ellenben a katolikusok még eddig nem vesznek részt azokban.

A közös pénzügyminiszter nyilatkozatainak kiegészítésül, gr. Bylandt hadügyminiszter kijelenti, hogy a felkelő csapatok főkontingensét orthodox keresztények képezik, s hogy a mohamedánok nagyobb részt csak kényszerű körülményekben tartanak a felkelőkkel,

s az így kényszerített egyének a legelső alkalmat felhasználják arra, hogy szabaduljanak és hazá térjenek. Szólv továbbá előadja, hogy egyáltalában nem kapott jelentést arról, hogy valamely állomást, a hol katonaság fektült, elhagyta volna, s reméli, hogy a katonai állomások nehézség nélkül fogják teljesíteni feladatukat addig, a míg a tartalékosok megérkeznek.

Szavy pénzügyminiszter válaszal dr. Plener delegátus amaz interpellációjára, hogy nem lenne-e szükséges az okkupált területeken ostromállapotot hirdetni, s odanyilatkozni, hogy Hercegovinában szüksegtelen ostromállapotot hirdetni, addig, a míg a viszonyok alkotmányos-szerűek; szólv megjegyzi, hogy minden körüli előjárónak hatalmában áll, gyilközleteket megengedni, vagy beletitni. A rögtönítélő bíróságot egész Hercegovinában a kihirdetőtték, és minden olyan bűnös felett, a ki fülkelési tényben vett részt, katonai hatóság mond ítéletet. Arról is gondoskodva van, hogy ha a viszonyok úgy kívánják, nagyobb szigor alkalmazassék, mert a megtörtént rendszabályoknak szigorúbbá tétele is hatáskörében van a kerületi parancsnokoknak.

Dr. Rusz előadó megjegyzi, hogy a fenforgó esetben a hitet nagysággal pontosan meghatározni nem lehet, s következők határozati javaslatot terjeszti elő: A delegáció beleegyezik, hogy az esetre, ha 8 millió forintnál több lenne szükséges, a további hitel iránt haladéktalanul keressék meg a delegációt. Egyuttal kérdést intéz a kormányhoz az iránt, vajjon több hájő látja-e el a szolgálatot, mint amennyi az ordinariumban ki van tüntetve.

Dr. Bök altemergény azt feleli, hogy csupán az ordinariumban kitüntetett hájők végzik a szolgálatot.

Dr. Grocholszky lovar azt kérdeni: vajjon a kormány, tekintettel arra, hogy folyton új meg új felkelőcsapatok merülnek fel, nem szándékozik-e az előirányoztnál nagyobb haderőt alkalmazni? A közös hadügyminiszter erre nézve következőleg nyilatkozik: Hogy ha a preliniált haderő túllépne a szükséges bekvétkezőkre, az esetben a kormány újabb a delegációhoz fog fordulni.

Dr. Demel azt kérdi, hogy a fülkelésben részt vevő csapatok részét képezik-e a katonai hatóságok által felhozott eset egy 100 tartalékosnak behívását illoiti, ki már 1873-ban volt sorozás alatt s noha most a legidősebb tartalékosok közé számítható, mégis behívják.

Dr. Grocholszki azt kérdi, vajjon a fülkelésben Hercegovinai egész lakossága vagy csak egy része vett-e részt s hogy csak a keresztények lázdáltak-e fel, vagy a mohamedánok is; továbbá ismeretes-e, hogy mely elemekből állanak a bandák s járulnak-e hozzájuk külföldiek is, s végül szerepelnek-e még és mily mértékben a hercegovinai hatóságok.

Dr. Magg azt kérdi, hogy a fülkeléshez egész helységek csatlakoztak-e vagy sem; továbbá, hogy megfelelő-e az előterjesztés a mostani állapotoknak s nem haladtak-e túl az újabb események?

Bylandt gróf közös hadügyminiszter a hozzá intézett számos kérdésre válaszolva, a fülkelés eddig ismert kiterjedését magyarázza s kiemeli, hogy a fülkelés, mely elemekből áll, a hercegovinai-montenegrói határ mentében s a dalmát határ hosszában mutatkozott, az újabb észlelések szerint a hercegovinai-boszniai határ felé húzódik s a killobbó pontokon már nagyobb bandák garázdálkodnak. Dr. Plener kérdéseire felelve, a hozzá érkezett jelentések alapján részletesen ismertette a hadügyminiszter az eddig vitott harczokat és a szenvedett veszteségeket. — Azzal biztatja a delegációt, hogy az ütközésekről hozzá jutott jelentések haladéktalanul átadja a nyilvánosságának; arra kérte egyuttal a delegátusokat, hogy tartózkodással fogadják más forrásból erdő tudósításokat, mert azok nagyrészt túlzottak. Attérve az erdeudelt katonai intézkedésekre s az ezekből kiterjedő kiadásokra, megjegyzi a hadügyminiszter, hogy az akcióba tép csapatok a komoly időkötések és a fardátságnak miatt egész tábori pótlókat éveznek, melynek kiűzetését táviró után rendelték el.

Sedvy közös pénzügyminiszter, Grocholszky delegátus kérdéseire vonatkozólag elő nyilatkozott, hogy a legközelebbi időben semmiféle híreket sem kapott arról, hogy vala mely hatóság közeg Hercegovinában elhagyta volna hivatalát. A hivatalnokok zavartalanul működnek, így például a dohánybevitelt Trubnjében, mely szintén a fülkelés területén van, akadálytalanul megvették a legközelebbi ideig. Ebből is következtetni lehet, hogy a felkelés nem öltött olyan nagy mérveket, mint a múltékat képtelen. A legutóbbi hírek (szó több táviratot olvas föl) sokkal kedvezőbbek és megnyugtatóbbak mint az előbbiektől. Ami dr. Grocholszky lovarnak a Szerajevó Zenika vasútra vonatkozó kérdést illeti, azt hízi szónok, hogy a vasutat meg ez év folyamában, tehát az ősszon elkészítik; egyébiránt, miután a legtöbb csapat pótlások már megtörténtek, ez vaust egyelőre nem bír kiváló stratégiai fontossággal és jelentőséggel. Ami végre a felkelő csapatok szervezésére vonatkozó kérdést illeti, a felkelő csapatok két legnagyobb részben ortodoxok s keresztények részben pedig mohamedánok képezik, ellenben a katolikusok még eddig nem vesznek részt azokban.

A közös pénzügyminiszter nyilatkozatainak kiegészítésül, gr. Bylandt hadügyminiszter kijelenti, hogy a felkelő csapatok főkontingensét orthodox keresztények képezik, s hogy a mohamedánok nagyobb részt csak kényszerű körülményekben tartanak a felkelőkkel,

